

B375

1760

U. 4

PROPHETIA I S A I Æ.

CAPUT PRIMUM.

*TEMPUS QUO PROPHE-
TAVIT
Isaias super Judam & Jerusalem. Quæ ob suam in-
gratitudinem aliaque scelera, omni pœnarum ge-
nere a Deo percussa, non est ad eum reversa: quam
ob rem dicit miserrimam imminere ipsi desolatio-
nem: victima & solemnitates ipsius rejiciuntur, &
quid facere debeat ut in gratiam a Deo recipiatur:
rursum ob defectionem a pristina virtute in varia
peccata, gravem vindictam, & futuram tandem
ipsius liberationem, & in feliciorum statum restitu-
tionem vaticinatur.*

VISIO Isaiæ filii Amos, quam vidit super
Judam & Jerusalem in diebus Ozia, Joa-
than, Achaz & Ezechia, regum Juda.

2 Audite cæli, & auribus percipe terra, quo-
niam Dominus locutus est. Filios enutrivit, &
exaltavit: ipsi autem spreverunt me.

3 Cognovit bos possessorem suum, & asinus præ-
sepe Domini sui: Israel autem me non cognovit,
& populus meus non intellexit.

4 Væ genti peccatrici, populo gravi iniquitate,
femini nequam, filiis sceleratis: dereliquerunt
Dominum, blasphemaverunt sanctum Israel, ab-
alienati sunt retrorsum.

5 Super quo percutiam vos ultra, addentes præ-
varicationem? omne caput languidum, & omne
cor mœrens.

6 A planta pedis usque ad verticem, non est
in eo sanitas: vulnus, & livor, & plaga tumens
non est circumligata, nec curata medicamine, ne-
que fota oleo.

7 * Terra vestra deserta, civitates vestræ suc-
censæ igni: regionem vestram coram vobis alieni
devorant, & desolabitur sicut in vastitate hostili.

Tom. IV.

A

8 Et

* Infra
5. 6.

8 Et derelinquetur filia Sion ut umbraculum in vinea, & sicut tugurium in cucumerario, & sicut civitas quæ vastatur.

9 * Nisi Dominus exercituum reliquisset nobis semen, * quasi Sodoma fuisset, & quasi Gomorrha similes essemus.

10 Audite verbum Domini principes Sodomorum, percipite auribus legem Dei nostri, populus Gomorrhæ.

11 * Quo mihi multitudinem victimarum vestrarum, dicit Dominus? plenus sum. Holocausta arietum, & adipem pinguium, & sanguinem vitulorum, & agnorum, & hircorum, nolui.

12 Cum veniretis ante conspectum meum, quis quæsit hęc de manibus vestris, ut ambularetis in atriiis meis?

13 Ne offeratis ultra sacrificium frustra: incensum abominatio est mihi. Neomeniam, & sabbatum, & festivitates alias non feram, iniqui sunt cœtus vestri:

14 Calendas vestras, & solemnitates vestras, odit anima mea: facta sunt mihi molesta, laboravi sustinens.

15 Et cum extenderitis manus vestras, avertam oculos meos a vobis: & cum multiplicaveritis orationem, non exaudiam: * manus enim vestræ sanguine plenæ sunt.

16 * Lavamini, mundi estote, auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis: quiescite agere perverse.

17 Discite benefacere: quærite iudicium, subvenite oppresso, iudicate pupillo, defendite viduam.

18 Et venite, & arguite me, dicit Dominus: si fuerint peccata vestra ut coccinum, quasi nix dealbabuntur: & si fuerint rubra quasi vermiculus, velut lana alba erunt.

19 Si volueritis, & audieritis me, bona terræ comedetis.

20 Quod si nolueritis, & me ad iracundiam provocaveritis, gladius devorabit vos, quia os Domini locutum est.

21 Quomodo facta est meretrix civitas fidelis, plena

* Rom.
9. 26.
* Gen.
17. 24.

* Jerem.
6. 20.
Amos.
5. 21.

* Intra
50. 3.
* 1. Petr.
3. 11.

plena iudicii? iustitia habitavit in ea, nunc autem homicidæ.

22 Argentum tuum versum est in scoriã: vinum tuum mistum est aqua.

23 Principes tui infideles, socii furum: omnes diligunt munera, sequuntur retributiones, * Pupillo non iudicant: & causa viduæ non ingreditur ad illos.

24 Propter hoc, ait Dominus Deus exercituum fortis Israel: Heu, consolabor super hostibus meis, & vindicabor de inimicis meis.

25 Et convertam manum meam ad te, & excoquam ad purum scoriã tuam, & auferam omne stannum tuum.

26 Et restituiam iudices tuos, ut fuerunt prius, & consiliarios tuos sicut antiquitus: post hæc vocaberis civitas iusti, urbs fidelis.

27 Sion in iudicio redimetur, & reducent eam in iustitia:

28 Et conteret scelestos, & peccatores simul: & qui dereliquerunt Dominum, confundentur.

29 Confundentur enim ab idolis, quibus sacrificaverunt: & erubescetis super hortis, quos elegeratis,

30 Cum fueritis velut quercus defluentibus foliis, & velut hortus absque aqua.

31 Et erit fortitudo vestra, ut favilla stupæ, & opus vestrum quasi scintilla: & succendetur utrumque simul, & non erit, qui extinguat.

CAPUT II.

Ad montem domus Domini fluent omnes gentes, & de Sion exibat lex, nec ultra bello molestabitur: domus vero Jacob ob idololatriam, avaritiam & reliqua scelera abijcietur: superbi humiliabuntur, & solus Dominus exaltabitur.

1 Verbum, quod vidit Isaias, filius Amos, super Juda & Jerusalem.

2 * Erit in novissimis diebus præparatus mons domus Domini in vertice montium, & elevabitur super colles, & fluent ad eum omnes gentes.

3 Et ibunt populi multi, & dicent: Venite & ascendamus ad montem Domini, & ad domum

Dei Jacob, & docebit nos vias suas, & ambulabimus in semitis ejus: quia de Sion exibit lex, & verbum Domini de Jerusalem.

4 Et judicabit Gentes, & arguet populos multos: & conflabunt gladios suos in vomeres, & lanceas suas in falces: non levabit gens contra gentem gladium, nec exercebuntur ultra ad prælium.

5 Domus Jacob venite, & ambulemus in lumine Domini.

6 Projecisti enim populum tuum, domum Jacob: quia repleti sunt ut olim, & augures habuerunt ut Philisthim, & pueris alienis adhæserunt.

7 Repleta est terra argento & auro: & non est finis thesaurorum ejus:

8 Et repleta est terra ejus equis: & innumerabiles quadrigæ ejus. Et repleta est terra ejus idolis, opus manuum suarum adoraverunt, quod fecerunt digiti eorum.

9 Et incurvavit se homo, & humiliatus est vir: ne ergo dimittas eis,

10 Ingredere in petram, & abscondere in fossa humo a facie timoris Domini, & a gloria majestatis ejus.

11 Oculi sublimes hominis humiliati sunt, & incurvabitur altitudo virorum: exaltabitur autem Dominus solus in die illa.

12 Quia dies Domini exercituum super omnem superbum, & excessum, & super omnem arrogantem: & humiliabitur.

13 Et super omnes cedros Libani sublimes, & eredas, & super omnes quercus Basan.

14 Et super omnes montes excelsos, & super omnes colles elevatos.

15 Et super omnem turrim excelsam, & super omnem murum munitum.

16 Et super omnes naves Tharsis, & super omne, quod visu pulchrum est.

17 Et incurvabitur sublimitas hominum, & humiliabitur altitudo virorum, & elevabitur Dominus solus in die illa:

18 Et idola penitus conterentur:

19 * Et introibunt in speluncas petrarum, & in voragines terræ a facie formidinis Domini, &

*Ofec
se. 8.*

a gloria Majestatis ejus, cum surrexerit percutere terram. *Luce. 23.
30.
Apocalip.
6. 16.*

20 In die illa projiciet homo idola argenti sui, & simulachra auri sui, quæ fecerat sibi, ut adoraret, talpas, & vespertiones.

21 Et ingredietur scissuras petrarum, & in cavernas saxorum a facie formidinis Domini, & a gloria Majestatis ejus, cum surrexerit percutere terram.

22 Quiescite ergo ab homine, cujus spiritus in naribus ejus est, quia excelsus reputatus est ipse.

CAPUT III.

Futura Judæorum ob sua peccata gravis afflictio ac desertio & puerorum atque effeminatorum dominium: peccata superiorum arguit: item superbiam & curiosam lasciviam filiarum Sion in ignominiam & rudentiam prædicat.

1 **E**Cce enim dominator Dominus exercituum auferet a Jerusalem, & a Juda validum & fortem, omne robur panis, & omne robur aquæ: 2 Fortem, & virum bellatorem, judicem, & prophetam, & ariolum, & senem:

3 Principem super quinquaginta, & honorabilem vultu, & consiliarium, & sapientem de Architectis, & prudentem eloquii mystici.

4 Et dabo pueros principes eorum, & effeminati dominabuntur eis.

5 Et irruet populus, vir ad virum, & unusquisque ad proximum suum: tumultuabitur puer contra senem, & ignobilis contra nobilem.

6 Apprehendet enim vir fratrem suum domesticum patris sui: Vestimentum tibi est, princeps esto noster, ruina autem hæc sub manu tua.

7 Respondebit in die illa, dicens: Non sum medicus, & in domo mea non est panis, neque vestimentum: nolite constituere me principem populi.

8 Ruit enim Jerusalem, & Judas concidit: quia lingua eorum & adinventiones eorum contra Dominum, ut provocarent oculos majestatis ejus.

9 Agnitio vultus eorum respondit eis: & peccatum suum quasi Sodoma prædicaverunt, nec absconderunt: vix animæ eorum, quoniam redita sunt eis mala.

10 Dicite iusto, quoniam bene, quoniam fructum adinventionum suarum comedet.

11 Vix impio in malum: retributio enim manuum ejus fiet ei.

12 Populum meum exactores sui spoliaverunt, & mulieres dominate sunt eis. Popule meus, qui te beatum dicunt, ipsi te decipiunt, & viam gressuum tuorum dissipant.

13 Stat ad iudicandum Dominus, & stat ad iudicandos populos.

14 Dominus ad iudicium veniet cum senibus populi sui, & principibus ejus: vos enim depastis vineam, & rapina pauperis in domo vestra.

15 Quare atteritis populum meum, & facies pauperum commolitis, dicit Dominus Deus exercituum?

16 Et dixit Dominus: Pro eo quod elevate sunt filia Sion, & ambulaverunt extento collo, & nutibus oculorum ibant, & plaudebant, ambulabant pedibus suis, & composito gradu incedebant:

17 Decalvabit Dominus verticem filiarum Sion, & Dominus cinem earum nudabit.

18 In die illa auferet Dominus ornamentum calceamentorum, & lunulas,

19 Et torques, & monilia, & armillas, & mitras.

20 Et discriminabilia, & periscelidas, & murennulas, & olfactoriola, & inares,

21 Et annulos, & gemmas in fronte pendentes,

22 Et mutatoria, & palliola, & linteamina, & acus,

23 Et specula, & findones, & vittas, & the-risra.

24 Et erit pro suavi odore sætor, & pro zona funiculus, & pro crispanti crine calvitium, & pro fascia pectorali cilicium.

25 Pulcherrimi quoque viri tui gladio cadent, & fortes tui in prælio.

26 Et mœrebunt atque lugebunt portæ ejus, & desolata in terra sedebit.

CAPUT IV.

Septem mulieres unum maritum appetent: germen Domini exaltabitur: & reliquæ Israel ablutis earum sordibus salvæ erunt, magnaqua securitate & felicitate afficientur.

1 **E**t apprehendent septem mulieres virum unum in die illa, dicentes: Panem nostrum comedemus: & vestimentis nostris operiemur: tantummodo invocetur nomen tuum super nos, aufer opprobrium nostrum.

2 In die illa erit germen Domini in magnificentia, & gloria, & fructus terræ sublimis, & exultatio his, qui salvati fuerint de Israel.

3 Et erit: Omnis, qui relictus fuerit in Sion, & residuus in Jerusalem, sanctus vocabitur, omnis qui scriptus est in vita in Jerusalem.

4 Si abluerit Dominus sordes filiarum Sion, & sanguinem Jerusalem laverit de medio ejus in spiritu iudicii, & spiritu ardoris.

5 Et creabit Dominus super omnem locum montis Sion, & ubi invocatus est, nubem per diem, & fumum & splendorem ignis flammantis in nocte: super omnem enim gloriam protectio.

6 Et tabernaculum erit in umbraculo diei ab æstu, & in securitatem, & absconcionem a turbine, & a pluvia.

CAPUT V.

Sub figura vineæ sterilis in directionem tradita prophetat iudicium & desertionem Judæorum, ipsorumque peccata describuntur: avaritia in coadunandis possessionibus: ebrietas & contemptus scientiæ Dei: inferni dilatatio: humiliatio superbiorum, & exaltatio Dei: felicitas quoque iustorum, & vix diversis peccatorum generibus denuntiatur: & signum in nationibus elevandum contra Judæos.

1 **C**Antabo dilecto meo canticum patruelis mei vineæ suæ. Vineam factam est dilecto meo in cornu filio olei.

2 Et sepivit eam, & lapides elegit ex illa, & plan-

plantavit eam electam, & ædificavit turrin in medio ejus, & torcular extruxit in ea: & expectavit ut faceret uvas, & fecit labruscas.

3 Nunc ergo habitatores Jerusalem, & viri Juda, judicate inter me & vineam meam.

4 Quid est quod debui ultra facere vineæ meæ, & non feci ei? an quod expectavi, ut faceret uvas, & fecit labruscas?

5 Et nunc ostendam vobis quid ego faciam vineæ meæ: auferam sepem ejus, & erit in direptionem: diruam maceriam ejus, & erit in conculationem.

6 Et ponam eam desertam: non putabitur, & non fodietur: & ascendent vepres & spinæ: & nubibus mandabo, ne pluant super eam imbrem.

7 Vineam enim Domini exercituum, domus Israel est: & viri Juda germen ejus delectabile: & expectavi, ut faceret judicium, & ecce iniquitas: & justitiam, & ecce clamor.

8 Væ qui conjungitis domum ad domum, & agrum agro copulatis usque ad terminum loci: numquid habitabitis vos soli in medio terræ?

9 In auribus meis sunt hæc, dicit Dominus exercituum. Nisi domus multæ desertæ fuerint grandes, & pulchræ absque habitatore.

10 Decem enim jugera vinearum facient lagunculam unam, & triginta modii fementis facient modios tres.

11 Væ qui consurgitis mane ad ebrietatem festandam, & potandum usque ad vesperam, ut vino æstuetis,

12 Cithara, & lyra, & tympanum, & tibia, & vinum in conviviis vestris: & opus Domini non respicitis, nec opera manuum ejus consideratis.

13 Propterea captivus ductus est populus meus, quia non habuit scientiam, & nobiles ejus interierunt fame: & multitudo ejus siti exaruit.

14 Propterea dilatavit infernus animam suam, & aperuit os suum absque ullo termino: & descendent fortes ejus, & populus ejus, & sublimes, gloriosisque ejus ad eum.

15 Et ineurvabitur homo, & humiliabitur vir, & oculi sublimium deprimentur.

16 Et exaltabitur Dominus exercituum in judicio, & Deus sanctus sanctificabitur in justitia.

17 Et pascentur agni juxta ordinem suum, & deserta in ubertatem versa advenæ comedent.

18 Væ qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis, & quasi vinculum plaustrum peccatum.

19 Qui dicitis: Festinet, & cito veniat opus ejus, ut videamus: & appropiet, & veniat consilium sancti Israel, & sciemus illud.

20 Væ qui dicitis malum bonum, & bonum malum: ponentes tenebras lucem, & lucem tenebras: ponentes amarum in dulce, & dulce in amarum.

21 * Væ qui sapientes estis in oculis vestris, & coram vobismetipsis prudentes.

22 Væ qui potentes estis ad bibendum vinum, & viri fortes ad miscendam ebrietatem.

23 Qui justificatis impium pro muneribus, & justitiam justum auferitis ab eo.

24 Propter hoc, sicut devorat stipulam lingua ignis, & calor flammæ exurit: sic radix eorum quasi favilla erit, & germen eorum ut pulvis ascendet. Abjecerunt enim legem Domini exercituum, & eloquium sancti Israel blasphemaverunt.

25 Ideo iratus est furor Domini in populum suum, & extendit manum suam super eum, & percussit eum: & conturbati sunt montes, & facta sunt morticina eorum, quasi sterces in medio platearum. In his omnibus non est aversus furor ejus, sed adhuc manus ejus extenta.

26 Et elevabit signum in nationibus procul, & sibilabit ad eum de finibus terræ: & ecce festinus velociter veniet.

27 Non est deficiens, neque laborans in eo: non dormitabit, neque dormiet, neque solvetur cingulum renum ejus, nec rumpeatur corrigia calcamenti ejus.

28 Sagittæ ejus acutæ, & omnes arcus ejus extenti. Ungulæ equorum ejus ut silex, & rotæ ejus quasi impetus tempestatis.

29 Rugitus ejus ut leonis, rugiet ut catuli leonum: & frendet, & tenebit prædam: & amplexabitur, & non erit qui eruat.

* Prov.
3. 7.
Rom.
12. 16.

30 Et sonabit super eum in die illa sicut sonitus maris: aspiciemus in terram, & ecce tenebræ tribulationis, & lux obrebrata est in caligine ejus.

CAPUT VI.

Isaias visa Domini majestate condemnat se quod tacuerit, et mundatis labiis suis offert se ad prædicandum: prædicitur excæcandus populus usque ad desolationem civitatum Judæ, & ejus quæ derelicta erat, futura consolatio.

1 **I**N anno, quo mortuus est rex Ozias, vidi Dominum sedentem super folium excelsum & elevatum: & ea quæ sub ipso erant, replebant templum.

2 Seraphim flabant super illud, sex alæ uni, & sex alæ alteri: duabus velabant faciem ejus, & duabus velabant pedes ejus, & duabus volabant.

3 Et clamabant alter ad alterum, & dicebant: Sanctus, sanctus, sanctus, Dominus Deus exercituum, plena est omnis terra gloria ejus.

4 Et commota sunt superliminaria cardinum a voce clamantis, & domus repleta est fumo.

5 Et dixi: Væ mihi, quia tacui, quia vir pollutus labiis ego sum, & in medio populi polluta labia habentis ego habito, & regem Dominum exercituum vidi oculis meis.

6 Et volavit ad me unus de Seraphim, & in manu ejus calculus, quem forcipe tulerat de altari.

7 Et tetigit os meum, & dixit: Ecce tetigit hoc labia tua, & auferetur iniquitas tua, & peccatum tuum mundabitur.

8 Et audivi vocem Domini dicentis: Quem mittam? & quis ibit nobis? Et dixi: Ecce ego, mitte me.

9 Et dixit: Vade, & dices populo huic: * Audite audientes, & nolite intelligere: & videte visionem, & nolite cognoscere.

10 Excæca cor populi hujus, & aures ejus aggrava, & oculos ejus claudite: ne forte videat oculis suis, & auribus suis audiat, & corde suo intelligat, & convertatur, & sanem eum.

* Matt.
13. 14.
Marc.
4. 12.
Luc.
8. 10.
Joan.
12. 40.
Actor.
28. 26.

11 Et dixi: Usquequo Domine? Et dixit: Donec desolentur civitates absque habitatore, & domus sine homine, & terra relinquatur deserta.

12 Et longe faciet Dominus homines, & multiplicabitur, quæ derelicta fuerat in medio terræ.

13 Et adhuc in ea decimatio, & convertetur, & erit in ostensionem sicut terebinthus, & sicut quercus, quæ expandit ramos suos; semen sanctum erit id, quod steterit in ea.

CAPUT VII.

Obsessa a Syris & ab Israel Jerusalem, Isaias prophetat illos non prevalituros, datque impio Achaz signum liberationis, virginem parituram filium, cuius nomen Emanuel: prædicitur desertionem Israel & gravissimam Judæ afflictionem ac solitudinem.

1 **E**T factum est in diebus Achaz filii Joathan, filii Ozia regis Judæ, ascendit Rafin rex Syriæ, & Phacee, filius Romeliæ rex Israel, in Jerusalem, ad præliandum contra eam: & non potuerunt debellare eam.

2 Et nuntiaverunt domui David, dicentes: Requievit Syria super Ephraim, & commotum est cor ejus, & cor populi ejus, sicut moventur ligna sylvarum a facie venti.

3 Et dixit Dominus ad Isaiam: Egredere in occursum Achaz tu, & qui derelictus est Isabus filius tuus, ad extremum aquæductus piscinæ superioris in via Agri fullonis.

4 Et dices ad eum: Vide ut fileas: noli timere, & cor tuum ne formidet a duabus caudis titionum fumigantium istorum in ira furoris Rafin regis Syriæ, & filii Romeliæ.

5 Eo quod consilium inierit contra te Syria in malum Ephraim, & filius Romeliæ, dicentes:

6 Ascendamus ad Judam, & suscitemus eum, & avellamus eum ad nos, & ponamus regem in medio tejus filium Tabeel.

7 Hæc dicit Dominus Deus: Non stabit, & non erit istud:

8 Sed caput Syriæ Damascus, & caput Damascus Rafin: & adhuc sexaginta & quinque anni, & desinet Ephraim esse populus:

12 PROPHE'T. ISAIÆ, CAP. VII.

9 Et caput Ephraim Samaria, & caput Samariæ filius Romeliæ. Si non eredideritis, non permanebitis.

10 Et adiecit Dominus loqui ad Achaz, dicens:

11 Pete tibi signum a Domino Deo tuo in profundum inferni, sive in excelsum supra.

12 Et dixit Achaz: Non petam, & non tentabo Dominum.

13 Et dixit: Audite ergo domus David: Numquid parum vobis est, molestos esse hominibus, quia molesti estis & Deo meo?

14 Propter hoc dabit Dominus ipse vobis signum. * Ecce virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen ejus Emmanuel.

15 Butyrum & mel comedet, ut sciat reprobare malum, & eligere bonum.

16 Quia antequam sciat puer reprobare malum, & eligere bonum, derelinquetur terra, quam tu detestaris a facie duorum regum suorum.

17 Adducet Dominus super te, & super populum tuum, & super domum patris tui dies, qui non venerunt a diebus separationis Ephraim a Juda cum rege Assyriorum.

18 Et erit in die illa: Sibilabit Dominus muscæ, quæ est in extremo fluminum Ægypti, & api, quæ est in terra Assur,

19 Et venient, & requiescent omnes in torrentibus vallium, & in cavernis petrarum, & in omnibus frutetis, & in universis foraminibus.

20 In die ille radet Dominus in novacula conducta in his, qui trans flumen sunt, in rege Assyriorum, caput & pilos pedum, & barbam universam.

21 Et erit in illa: Nutriet homo vaccam boum & duas oves.

22 Et præ ubertate lactis comedet butyrum: butyrum enim & mel manducabit omnis, qui relictus fuerit in medio terræ.

23 Et erit in die illa: Omnis locus ubi fuerint mille vites, mille argenteis, in spinas & in vepres erunt.

24 Cum sagittis & arcu ingredientur illuc: vepres enim & spinæ erunt in universa terra.

25 Et

PROPHE'T. ISAIÆ, CAP. VIII. 13

25 Et omnes montes, qui in sarculo farrientur, non veniet illuc terror spinarum & veprium, & erit in pascua bovis, & in conculcationem pecoris.

CAPUT VIII.

Jubetur Isaias in libro scribere nomen pueri nascituri: prædicit regna Israel & Syria destruenda, Judæque afflictionem & futuram a Deo liberationem, licet multi ex Juda casuri sint: jubet ligari testimonium & legem signari, subjiciens quæ immineant mala recedentibus a lege.

1 ET dixit Dominus ad me: Sume tibi librum grandem, & scribe in eo stylo hominis: Velociter spolia detrahe, cito prædare.

2 Et adhibui mihi testes fideles, Uriam sacerdotem, & Zachariam filium Barachiæ:

3 Et accessi ad prophetissam, & concepit, & peperit filium. Et dixit Dominus ad me: Vocca nomen ejus: Accelera spolia detrahere: Festina prædari.

4 Quia antequam sciat puer vocare patrem suum & matrem suam, auferetur fortitudo Damasci, & spolia Samariæ coram rege Assyriorum.

5 Et adiecit Dominus loqui ad me adhuc dicens:

6 Pro eo quod abiecit populus iste aquas Siloe, quæ vadunt cum silentio, & assumpsit magis Rafin, & filium Romeliæ:

7 Propter hoc ecce Dominus adducet super eos aquas fluminis fortes & multas, regem Assyriorum, & omnem gloriam ejus: & ascendet super omnes rives ejus, & fluet super universas ripas ejus.

8 Et ibit per Judam, inundans, & transiens usque ad collum veniet. Et erit extensio alarum ejus, implens latitudinem terræ tuæ, o Emmanuel.

9 Congregamini populi, & vincimini, & audite universæ procul terræ: confortamini, & vincimini, accingere vos & vincimini:

10 Inite consilium, & dissipabitur: loquimini verbum, & non fiet: quia nobiscum Deus.

11 Hæc enim ait Dominus ad me: Sicut in manu forti erudivit me, ne irem in via populi hujus, dicens:

12 Non

* Matt.
1. 23.
Lucæ.
1. 31.

12 Non dicatis conjuratio: omnia enim quæ loquitur populus iste, conjuratio est: & timorem ejus ne timeatis, neque paveatis.

13 Domium exercituum ipsum sanctificate: ipse pavor vester, & ipse terror vester.

* Luc. 14. Et erit vobis in sanctificationem. * In lapidem autem offensionis, & in petram scandali duabus domibus Israel; in laqueum & in ruinam habitantibus Jerusalem.

15 Et offendent ex eis plurimi, & cadent, & conterentur, & irretientur, & capientur.

16 Liga testimonium, signa legem in discipulis meis.

17 Et exspectabo Dominum, qui abscondit faciem suam a domo Jacob, & præstolabor eum.

18 Ecce ego & pueri mei, quos dedit mihi Dominus in signum, & in portentum Israel a Domino exercituum, qui habitat in monte Sion.

19 Et cum dixerint ad vos: Quærite a pytho-nibus, & a divinis, qui strident in incantationibus suis: Numquid non populus a Deo suo requiret, pro vivis a mortuis?

20 Ad legem magis, & ad testimonium. Quod si non dixerint juxta verbum hoc, non erit eis matutina lux.

21 Et transibit per eam, corruet, & esuriet: & cum esurierit, irascetur, & maledicet regi suo, & Deo suo, & suspiciet sursum.

22 Et ad terram intuebitur, & ecce tribulatio, & tenebræ, dissolutio & angustia, & caligo persequens, & non poterit avolare de angustia sua

CAPUT IX.

Vaticinium de Christi nativitate, ipsiusque imperio multiplicando: de liberatione Judæ a regibus Israel & Syriæ, quorum regnorum, & præsertim regni Israel ad Deum redire nolentis, gravissimas cades intestinaque dissidia prædicit.

1 PRIMO tempore alleviata est terra Zabulon & terra Nepthali: & novissime aggravata est via maris trans Jordanem Galilææ Gentium.

2 Po-

2 Populus, qui ambulabat in tenebris, vidit lucem magnam: habitantibus in regione umbre mortis, lux orta est eis.

3 Multiplicasti gentem, & non magnificasti lætiti-
tiam. Lætabuntur coram te, sicut qui lætantur in messe, sicut exultant victores capta præda, quando dividunt spolia.

4 Jugum enim oneris ejus, & virgam humeri ejus, & sceptrum exactoris ejus superasti * sicut in die Madian. * Judic. 7. 22.

5 Quia omnis violenta prædatio cum tumultu, & vestimentum mistum sanguine, erit in combustionem, & cibus ignis.

6 PARVULUS enim NATUS est nobis, & filius datus est nobis, & factus est principatus super humerum ejus: & vocabitur nomen ejus, Admirabilis, Consiliarius, Deus, Fortis, Pater futuri sæculi, Princeps pacis.

7 Multiplicabitur ejus imperium, & pacis non erit finis: super solium David, & super regnum ejus sedebit: ut confirmet illud, & corroboret in judicio & justitia, amodo & usque in sempiternum: zelus Domini exercituum faciet hoc.

8 Verbum misit Dominus in Jacob, & cecidit in Israel.

9 Et sciet omnis populus Ephraim, & habitantes Samariam in superbia & magnitudine cordis dicentes:

10 Lateres ceciderunt, sed quadris lapidibus ædificabimus: sycomoros succiderunt, sed cedros immutabimus.

11 Et elevabit Dominus hostes Rasin super eum, & inimicos ejus in tumultum vertet:

12 Syriam ab Oriente, & Philisthim ab Occidente: & devorabunt Israel toto ore. In omnibus his non est averlus furor ejus, sed adhuc manus ejus extenta:

13 Et populus non est reversus ad percutientem se, & Dominum exercituum non inquisierunt.

14 Et disperdet Dominus ab Israel caput & caudam, incurvantem & refrenantem die una.

15 Longævus & honorabilis, ipse est caput: & propheta docens mendacium, ipse est cauda.

16 Et

16 Et erunt, qui beatificant populum istum, seducetes: & qui beatificantur, præcipitati.

17 Propter hoc super adolescentulis ejus non lætabitur Dominus: & pupillorum ejus, & viduarum non miserèbitur: quia omnis hypocrisis est & nequam, & universum os locutum est stultitiam. In omnibus his non est averfus furor ejus, sed adhuc manus ejus extenta.

18 Succensa est enim quasi ignis impietas, veprem & spinam vorabit: & succendetur in densitate saltus, & convolvetur superbia fumi.

19 In ira Domini exercituum conturbata est terra, & erit populus quasi esca ignis: vir fratri suo non pareet.

20 Et declinabit ad dexteram, & esuriet: & comedet ad sinistram, & non saturabitur: unusquisque carnem brachii sui vorabit: Manasses Ephraim, & Ephraim Manassen, simul ipsi contra Judam.

21 In omnibus his non est averfus furor ejus sed adhuc manus ejus extenta.

CAPUT X.

Vae condentibus leges iniquas in oppressionem pauperum & viduarum: regem Assur virgam furoris Domini prædicat ob suam superbiam & cordis arrogantiam humiliandum: consolatur Israel, ne timeat ab Assur, reliquias ipsius ad Deum convertendas prædicens.

1 **V**Æ qui condant leges iniquas: & scribentes injustitiam scripserunt:

2 Ut opprimerent in judicio pauperes, & vim facerent causæ humilium populi mei: ut essent viduæ præda eorum, & pupillos diriperent.

3 Quid facietis in die visitationis, & calamitatis de longe venientis? ad cujus confugietis auxilium? & ubi derelinquetis gloriam vestram,

4 Ne incurvemini sub vinculo, & cum interfectis cadatis? Super omnibus his non est averfus furor ejus, sed adhuc manus ejus extenta.

5 Væ Assur, virga furoris mei & baculus ipse est, in manu eorum indignatio mea.

6 Ad

6 Ad gentem fallacem mittam eum, & contra populum furoris mei mandabo illi, ut auferat spolia, & diripiat prædam, & ponat illum in conculationem quasi lutum platearum.

7 Ipse autem non sic arbitrabitur, & cor ejus non ita exillimabit: sed ad conterendam erit cor ejus, & ad internecionem gentium non paucarum.

8 Dicit enim:

9 Numquid non principes mei simul reges sunt? numquid non ut Charcamis, sic Calano: & ut Arphad, sic Emath? numquid non ut Damascus, sic Samaria?

10 Quomodo invenit manus mea regna idoli, sic & simulachra eorum de Jerusalem, & de Samaria.

11 Numquid non sicut feci Samarie, & idolis ejus, sic faciam Jerusalem & simulachris ejus?

12 Et erit: cum impleverit Dominus cuncta opera sua in monte Sion, & in Jerusalem, visitabo super fructum magnifici cordis regis Assur, & super gloriam altitudinis oculorum ejus.

13 Dixit enim: In fortitudine manus meæ feci, & in sapientia mea intellexi: & abstuli terminos populorum, & principes eorum deprædatus sum, & detraxi quasi potens in sublimi residentes.

14 Et invenit quasi nidum manus mea fortitudinem populorum: & sicut colliguntur ova, quæ derelicta sunt, sic universam terram ego congregavi: & non fuit qui moveret pennam, & aperiret os, & ganniret.

15 Numquid gloriabitur securis contra eum, qui secat in ea? aut exaltabitur terra contra eum, a quo trahitur? quomodo si elevetur virga contra elevantem se, & exaltetur baculus qui utique lignum est.

16 Propter hoc mittet dominator Dominus exercituum in pinguibus ejus tenuitatem: & subtus gloriam ejus succensa ardebit quasi combustio ignis.

17 Et erit lumen Israel in igne, & Sanctus ejus in flamma: & succendetur, & devorabitur spina ejus, & vepres in die una.

18 Et gloria saltus ejus, & carmeli ejus ab anti-

Tom. IV.

B

ma

ma usque ad carnem consumetur, & erit terrore profugus.

19 Et reliquæ ligni saltus ejus præ paucitate numerabuntur, & puer scribes eos.

20 Et erit in die illa: non adjiciet residuum Israel, & hi qui fugerint de domo Jacob, inniti super eo, qui percussit eos: sed innitetur super Dominum sanctum Israel in veritate.

21 Reliquæ convertentur, reliquæ; inquam, Jacob ad Deum fortem.

* *Infra*
II. II.
Rom. 9.
27.

22 * Si enim fuerit populus tuus Israel quasi arena maris, reliquæ convertentur ex eo, consummatio abbreviata inundabit justitiam.

23 Consummationem enim & abbreviationem Dominus Deus exercituum faciet in medio omnis terræ.

24 Propter hoc, hæc dicit Dominus Deus exercituum: Noli timere populus meus habitator Sion, ab Assur: in virga percutiet te, & baculum suum levabit super te in via Ægypti.

25 Adhuc enim paululum modicumque, & consummabitur indignatio & furor meus super scelus eorum.

* *Infra*
37. 36.
* *Jud. 7.*
25.

26 * Et suscitabit super eum Dominus exercituum flagellum * juxta plagam Madian in Petra Oreb, & virgam suam super mare, & levabit eam in via Ægypti.

27 Et erit in die illa: Auferetur onus ejus de humero tuo, & jugum ejus de collo tuo, & contumescet jugum a facie olei.

28 Veniet in Aiath, transibit in Magron: apud Machmas commendabit vasa sua.

29 Transierunt cursim, Gaba sedes nostra: obrupuit Rama, Gabaath Saulis fugit.

30 Hinni voce, tua filia Gallim, attende Laifa, paupercula Anathoth.

31 Migravit Medemena: habitatores Gabim confortamini.

32 Adhuc dies est, ut in Nobe stetur: agitat manum suam super montem filix Sion, collem Jerusalem.

33 Ecce dominator Dominus exercituum confringet lagunculam in terrore, & excelsi statura succidentur, & sublimes humiliabuntur. 34

34 Et subvertentur condensa saltus ferro: & Libanus cum excelsis cadet.

CAPUT XI.

Vaticinium de Christi nativitate, judicio, exaltatione, conversione populorum & gentium ad Christum, & gloria sepulchri ipsius: item de conversione reliquiarum Israel ad Deum, ac fide gentium.

1 **E**T egredietur virga de radice Jesse, & flos de radice ejus ascendet. *Act. 13. 23.*

2 Et requiescet super eum spiritus Domini: spiritus sapientix, & intellectus, spiritus consilii, & fortitudinis, spiritus scientix, & pietatis.

3 Et replebit eum spiritus timoris Domini: non secundum visionem oculorum judicabit, neque secundum auditum aurium arguet:

4 Sed judicabit in justitia pauperes: & arguet in æquitate pro mansuetis terræ: & percutiet terram virga oris sui, * & spiritu labiorum suorum interficiet impium. ** 2 Thes. 2. 8.*

5 Et erit justitia cingulum lumborum ejus: & fides cinctorium renum ejus.

6 * Habitabit lupus cum agno: & pardus cum hædo accubabit: vitulus & leo, & ovis simul morabuntur, & puer parvulus minabit eos. ** Infra 65. 25.*

7 Vitulus, & ursus pascentur: simul requiescent catuli eorum: & leo quasi bos comedet paleas.

8 Et delectabitur infans ab ubere super foramine aspidis: & in caverna reguli, qui ablactatus fuerit, manum suam mittet.

9 Non nocebunt, & non occident in universo monte sancto meo: quia repleta est terra scientia Domini, sicut aquæ maris operientes.

10 * In die illa radix Jesse, qui stat in signum * *Rom. 15. 12.* populorum, ipsum gentes deprecabuntur, & erit sepulchrum ejus gloriosum.

11 Et erit in die illa: Adjiciet Dominus secundo manum suam ad possidendum residuum populi sui, quod relinquetur ab Assyriis, & ab Ægypto, & a Phetros, & ab Æthiopia, & ab Ælam, & a Sennaar, & ab Emath, & ab insulis maris.

12 Et levabit signum in nationes, & congregabit profugos Israel, & dispersos Juda colliget & quatuor plagis terre.

13 Et auferetur zelus Ephraim, & hostes Juda peribunt: Ephraim non æmulabitur Judam, & Judas non pugnabit contra Ephraim.

14 Et volabunt in humeros Philisthim per mare, simul prædabuntur filios Orientis: Idumæa & Moab præceptum manus eorum, & filii Ammon obedientes erunt.

15 Et desolabit Dominus linguam maris Ægypti, & levabit manum suam super flumen in fortitudine spiritus sui: & percutiet eum in septem rivis, ita ut transeant per eum calceati.

16 Et erit via residuo populo meo, qui relinquetur ab Assyriis: sicut fuit Israel in die illa, qua ascendit de Terra Ægypti.

CAPUT XII.

Canticum laudis & gratiarum actionis pro liberatione & beneficiis Christi salvatoris.

1 **E**T dices in die illa: Confitebor tibi Domine, quoniam iratus es mihi: conversus est furor tuus, & consolatus es me.

2 Ecce Deus salvator meus, fiducialiter agam, & non timebo: * quia fortitudo mea & laus mea Dominus, & factus est mihi in salutem.

3 Haurietis aquas in gaudio de fontibus salvatoris:

4 Et dicetis in die illa: Confitemini Domino, & invocate nomen ejus: notas facite in populis ad inventiones ejus: mementote, quoniam excelsum est nomen ejus.

5 Cantate Domino, quoniam magnifice fecit: annuntiate hoc in universa terra.

6 Exulta, & lauda habitatio Sion: quia magnus in medio tui sanctus Israel.

CAPUT XIII.

Ingens ac truculenta Babyloniorum vastatio a Medis.

1 **O**Nus Babylonis, quod vidit Isaias filius Amos.

2 Super montem caliginosum levate signum, exaltate vocem, levate manum, & ingrediantur portas duces.

3 Ego mandavi sanctificationis meis, & vocavi fortes meos in ira mea, exultantes in gloria mea.

4 Vox multitudinis in montibus, quasi popularum frequentium: vox sonitus regum, gentium congregatarum: Dominus exercituum præcepit militie belli.

5 Venientibus de terra procul, a summitate cœli: Dominus, & vasa furoris ejus, ut disperdat omnem terram.

6 Ululate, quia prope est dies Domini: quasi vastitas a Deo veniet.

7 Propter hoc, omnes manus dissolventur, & omne cor hominis contabescet.

8 Et conteretur. Toriones & dolores tenebunt, quasi parturiens, dolebunt: unusquisque ad proximum suum stupebit, facies combustæ vultus eorum.

9 Ecce dies Domini veniet, crudelis, & indignationis plenus, & iræ, furorisque ad ponendam terram in solitudinem, & peccatores ejus conterendos de ea.

10 * Quoniam stellæ cœli, & splendor earum non expandent lumen suum: obtenebratus est sol in ortu suo, & luna non splendebit in lumine suo.

11 Et visitabo super orbis mala, & contra impios iniquitatem eorum, & quiescere faciam superbiam infidelium, & arrogantiam fortium humiliabo.

12 Pretiosior erit vir auro, & homo mundo obrizo.

13 Super hoc cœlum turbabo: & movebitur terra de loco suo propter indignationem Domini exercituum, & propter diem iræ furoris ejus.

14 Et erit quasi damula fugiens, & quasi ovis: & non erit, qui congreget: unusquisque ad populum suum convertetur, & singuli ad terram suam fugient.

15 Omnis, qui inventus fuerit, occidetur: & omnis, qui supervenerit, cadet in gladio.

* Exod.
15. 2.
Psal. 117.
24.

* Exech.
32. 7.
Joel. 2.
10. & 3.
15. Matth.
24. 29.
Marc. 13.
24.

* Pſal.
136. 9.

16 * Infantes eorum allidentur in oculis eorum: diripientur domus eorum, & uxores eorum violabuntur.

17 Ecce ego fuſcitabo ſuper eos Medos, qui argentum non quærant, nec aurum velint:

18 Sed ſagittis parvulos interficient, & lactantibus uteris non miſerebuntur, & ſuperfilios non parceret oculus eorum.

* Gen.
19. 24.

19 Et erit Babylon illa glorioſa in regnis, inclityta ſuperbia Chaldæorum: * ſicut ſubvertit Dominus Sodomam & Gomorrhæam.

20 Non habitabitur uſque in finem, & non fundabitur uſque ad generationem & generationem: nec ponet ibi tentoria Arabs, nec paſtores requieſcent ibi.

21 Sed requieſcent ibi beſtiæ, & replebuntur domus eorum draconibus: & habitabunt ibi ſtruthiones, & piloſi ſaltabunt ibi:

22 Et reſpondebunt ibi ululæ in ædibus ejus, & ſirenes in delubris voluptatis.

CAPUT XIV.

Vaticinium de Judæorum conſolatione & a Babylonica captivitate liberatione, Babyloniorumque contritione: quorum ingens ſuperbia, amplitudo domini & crudelitas explicantur, una cum punitione Philiſthinorum, ac ceterorum, qui ob calamitatem Judæorum lætati ſunt.

1 **P**rope eſt ut veniat tempus ejus, & dies ejus non elongabuntur. Miſerebitur enim Dominus Jacob, & eliget adhuc de Iſrael, & requieſcere eos faciet ſuper humum ſuam: adjungetur advena ad eos, & adhærebit domui Jacob.

2 Et tenebunt eos populi, & adducent eos in locum ſuum: & poſſidebit eos domus Iſrael ſuper terram Domini in ſervos & ancillas: & erunt capientes eos, qui ſe ceperant, & ſubjicient exactores ſuos.

3 Et erit in die illa: cum requiem dederit tibi Deus a labore tuo, & a concuſſione tua, & a ſervitute dura, qua ante ſerviſti:

4 Sumes parabolam iſtam contra regem Babylonis, & dices: Quomodo ceſſavit exactor, quieſcit tributum?

6

5 Contrivit Dominus baculum impiorum, virgam dominantium.

6 Cædentem populos in indignatione, plaga inſanabili, ſubjicientem in furore gentes, perſequentem crudeliter.

7 Conquievit & ſiluit omnis terra, gaviſa eſt & exultavit:

8 Abietes quoque lætatae ſunt ſuper te, & cedri Libani: ex quo dormiſti, non aſcendet qui ſuccidat nos.

9 Infernus ſubter conturbatus eſt in occurſum adventus tui, fuſcitavit tibi gigantes. Omnes principes terræ ſurrexerunt de ſoliis ſuis, omnes principes nationum.

10 Univerſi reſpondebunt, & dicent tibi: Et tu vulneratus eſ ſicut & nos, noſtri ſimilis effectus eſ.

11 Detracta eſt ad inferos ſuperbia tua, concidit cadaver tuum: ſubter te ſternetur ſinea, & operimentum tuum erunt vermes.

12 Quomodo cecidiſti de cælo lucifer, qui mane oriebaris? corruiſti in terram, qui vulnerabas gentes?

13 Qui dicebas in corde tuo: In cælum conſcendam, ſuper aſtra Dei exaltabo ſolium meum, ſedebo in monte teſtamenti, in lateribus aquilonis:

14 Aſcendam ſuper altitudinem nubium, ſimilis ero Altifſimo:

15 Verumtamen ad infernum detraheris in profundum lacu:

16 Qui te viderint, ad te inclinabuntur, teque proſpicient: Numquid iſte eſt vir, qui conturbavit terram, qui concuſſit regna,

17 Qui poſuit orbem deſertum, & urbes ejus deſtruxit, vindictis ejus non aperuit carcerem?

18 Omnes reges gentium univerſi dormierunt in gloria, vir in domo ſua.

19 Tu autem projectus eſ de ſepulchro tuo, quaſi ſtirps inutilis, pollutus, & obvolutus cum his, qui interfecti ſunt gladio, & deſcenderunt ad fundamenta lacu, quaſi cadaver putridum.

20 Non habebis conſortium, neque cum eis in ſepul.

B 4

ſepul.

sepultura: tu enim terram tuam disperdidisti, tu populum tuum occidisti: non vocabitur in æternum semen pessimorum.

21 Præparate filios ejus occisioni in iniquitate patrum suorum: non consurgent, nec hæreditabunt terram, neque implebunt faciem orbis civitatum.

22 Et confurgam super eos, dicit Dominus exercituum: & perdam Babylonis nomen, & reliquias, & germen, & progeniem, dicit Dominus.

23 Et ponam eam in possessionem ericii, & in paludes aquarum. & scopabo eam in scopa terens, dicit Dominus exercituum.

24 Juravit Dominus exercituum, dicens: Si non, ut putavi, ita erit: & quomodo mente tractavi.

25 Sic eveniet: ut conteram Assyrium in terra mea, & in montibus meis conculcem eum: & auferetur ab eis jugum ejus, & onus illius ab humero eorum tolletur.

26 Hoc consilium, quod cogitavi super omnem terram, & hæc est manus extenta super universas gentes.

27 Dominus enim exercituum decrevit: & quis poterit infirmare? & manus ejus extenta: & quis avertet eam?

28 In anno, quo mortuus est rex Achaz, factum est onus istud:

29 Ne læteris Philisthæa omnis tu, quoniam cominuta est virga percussoris tui: de radice enim colubri egredietur regulus, & semen ejus absorbens voluerem.

30 Et pascentur primogeniti pauperum, & pauperes fiducialiter requiescent: & interire faciam in fame radicem tuam, & reliquias tuas interficiam.

31 Ulula porta, clama civitas: prostrata est Philisthæa omnis: ab Aquilone enim fumus veniet, & non est, qui effugiet agmen ejus.

32 Et quid respondebitur nuntis gentis? Quia Dominus fundavit Sion, & in ipso sperabunt pauperes populi ejus.

CAPUT XV.

Moabitarum ruina prædicitur, & compassio Propheta erga Moab.

1 **Q**uis Moab. Quia nocte vallata est Ar Moab, conticuit: quia nocte vallatus est murus Moab, conticuit.

2 Ascendit domus, & Dibon ad excessum in planctum super Nabo, & super Medaba, Moab ululavit: * in cunctis capitibus ejus calvitium, & omnis barba radetur.

3 In triviis ejus accendi sunt sacco: super delecta ejus, & in plateis ejus omnis ululatus descendit in fretum.

4 Clamabit Hesebon, & Eleale, usque Jafa audita est vox eorum. Super hoc expediti Moab ululabunt, anima ejus ululabit sibi.

5 Cor meum ad Moab clamabit, vestes ejus usque ad Segor vitulam conternantem: per ascensum enim Luith fleus accendet, & in via Orana in clamorem contritionis levabunt.

6 Aquæ enim Nemrim desertæ erunt, quia aruit herba, defecit germen, viror omnis interit.

7 Secundum magnitudinem operis & visitatio eorum: ad torrentem salicum ducent eos.

8 Quoniam circumivit clamor terminum Moab: usque ad Gallim ululatus ejus, & usque ad Puteum Flim clamor ejus.

9 Quia aquæ Dibon replete sunt sanguine: ponam enim super Dibon additamenta: his, qui fugerint de Moableonem, & reliquiis terræ.

CAPUT XVI.

Orat emitti agnum, nempe Christum, de Petra deserti: Moab ob arrogantiam & perfidiam humiliabitur, paucis ex eo relictis.

1 **M**itte agnum Domine dominatorem terræ, de Petra deserti ad montem filie Sion.

2 Et erit: Sicut avis fugiens, & pulli de nido avolantes, sic erunt filie Moab in transensu Arnon.

3 Ini consilium, coge consilium: pone quasi noctem umbram tuam in meridie: absconde fugientes, & vagos ne prodas.

4 Habitabunt apud te profugi mei: Moab esto latibulum eorum a facie vastatoris: finitus est enim pulvis, consummatus est miser: defecit qui conculcabat terram.

5 Et præparabitur in misericordia solum, & sedebit super illud in veritate tabernaculo David, iudicans & quærens iudicium, & velociter reddens quod iustum est.

* Jer. 4.
29. 6 * Audivimus superbiam Moab, superbus est valde: superbia ejus & arrogantia ejus, & indignatio ejus plusquam fortitudo ejus.

7 Idecirco ululabit Moab ad Moab, universus ululabit: his, qui lætantur super muros coeli lateris, loquimini plagas suas.

8 Quoniam suburbana Hesebon deserta sunt, & vineam Sabama domini Gentium exciderunt: flagella ejus usque ad Jazer pervenerunt: erraverunt in deserto, propagines ejus relictae sunt, transferunt mare.

9 Super hoc plorabo in fletu Jazer vineam Sabama: inebriabo te lacryma mea Hesebon, & Eleale: quoniam super vindemiam tuam, & super messem tuam vox calcantium irruit.

10 Et auferetur lætitia & exultatio de Carmelo, & in vineis non exultabit neque jubilabit. Vinum in torculari non calcabit, quic calcare confueverat: vocem calcantium abstuli.

11 Super hoc venter meus ad Moab quasi cithara sonabit, & viscera mea ad murum coeli lateris.

12 Et erit: cum apparuerit, quod laboravit Moab super excelsis suis, ingreditur ad sancta sua, ut obsecret, & non valebit.

13 Hoc verbum, quod locutus est Dominus ad Moab ex tunc:

14 Et nunc locutus est Dominus, dicens: In tribus annis quasi anni mercenarii auferetur gloria Moab super omni populo multo, & relinquatur parvus & modicus, nequaquam multus.

CAPUT XVII.

Vastatis Damascenis auxiliariis populi Israel, similiter & Israel vastabitur, quia oblitus est Dei sal.

salvatoris sui, ad quem calamitate pressus revertetur: & vix persecutoribus populi Domini denuntietur.

1 O Nus Damasci. Ecce Damascus desinet esse civitas, & erit sicut acervus lapidum in ruina.

2 Derelictæ civitates Aroer gregibus erunt, & requiescent ibi, & non erit qui exterreat.

3 Et cessabit adjutorium ab Ephraim, & regnum a Damasco: & reliquæ Syriæ sicut gloria filiorum Israel erunt: dicit Dominus exercituum.

4 Et erit in die illa: attenuabitur gloria Jacob, & pinguedo carnis ejus marcescet.

5 Et erit sicut congregans in messe, quod restiterit, & brachium ejus spicas leget: & erit sicut quærens spicas in valle Raphaim.

6 Et relinquetur in eo sicut racemus, & sicut excussio oleæ duarum vel trium olivarum in summitate rami, sive quatuor aut quinque in cacuminibus ejus fructus ejus: dicit Dominus Deus Israel.

7 In die illa inclinabitur homo ad Factorem suum, & oculi ejus ad sanctum Israel respicient:

8 Et non inclinabitur ad altaria, quæ fecerunt manus ejus: & quæ operati sunt digiti ejus, non respiciet, lucos & delubra.

9 In die illa erunt civitates fortitudinis ejus derelictæ sicut aratra, & segetes quæ derelictæ sunt a facie filiorum Israel, & eris deserta.

10 Quia oblita es Dei salvatoris tui, & fortis adjutoris tui non es recordata: propterea plantabis plantationem fidelem, & germen alienum feminabis.

11 In die plantationis tuæ labrusca, & mane semen tuum florebit: ablata est messis in die hæreditatis, & dolebit graviter.

12 Vix multitudini populorum multorum, ut multitudo maris sonantis: & tumultus turbarum, sicut sonitus aquarum multarum.

13 Sonabunt populi sicut sonitus aquarum inundantium, & increpabit eum, & fugiet procul: & rapietur sicut pulvis montium a facie venti, & sicut turbo coram tempestate.

14. In tempore vespere, & ecce turbatio: in matutino, & non subsistet. Hæc est pars eorum, qui vastaverunt nos, & fors diripientium nos.

CAPUT XVIII.

Adversus Aegyptios, qui Judæos pellelerant ad confidendum in ipsis: additur consolatio populi Judaici de reditu ad Jerusalem.

1 **V**æ terræ cymbalo alarum, quæ est trans flumina Aethiopiæ.

2 **Q**ui mittit in mare legatos, & in vasis papyri super aquas. * Ite angeli veloces ad gentem convulsam, & dilaceratam: ad populum terribilem, post quem non est alius: ad gentem expectantem & conculcatam, cujus diripuerunt flumina terram ejus.

3 Omnes habitatores orbis, qui moramini in terra, cum elevatum fuerit signum in montibus, videbitis, & clangorem tubæ audietis:

4 Quia hæc dicit Dominus ad me: Quiescam, & considerabo in loco meo sicut meridiana lux clara est, & sicut nubes roris in die messis.

5 Ante messem enim totus effloruit, & immatura perfectio germinabit, & præcidentur ramusculi ejus falcibus: & quæ derelicta fuerint, abscedentur, & excutientur.

6 Et relinquentur simul avibus montium, & bestiis terræ: & aestate perpetua erunt super eum volucres, & omnes bestię terræ super illum hymabunt.

7 In tempore illo, deseretur munus Domino exercituum a populo divulso & dilacerato: a populo terribili, post quem non fuit alius; a gente expectante, expectante & conculcata, cujus diripuerunt flumina terram ejus, ad locum nominis Domini exercituum montem Sion.

CAPUT XIX.

Describit plenius Aegyptiorum punitionem; & quod ad Deum conversi, misso ipsis salvatore, consolabuntur.

1 **O**nus Aegypti. Ecce Dominus ascendet super nubem levem, & ingredietur Aegyptum,

1 **t**unt, & commovebuntur simulacra Aegypti a facie sejus, & cor Aegypti tabesceat in medio ejus.

2 **E**t concurrere faciam Aegyptios adversus Aegyptios: & pugnabit vir contra fratrem suum, & vir contra amicum suum, civitas adversus civitatem, regnum adversus regnum.

3 **E**t dirumpetur spiritus Aegypti in visceribus ejus, & consilium ejus præcipitabo: & interrogabunt simulachra sua, & divinos suos, & pythones, & ariolos.

4 **E**t tradam Aegyptum in manu dominorum crudelium, & rex fortis dominabitur eorum, ait Dominus Deus exercituum.

5 **E**t arefcet aqua de mari, & fluvius desolabitur, atque siccabitur.

6 **E**t deficient flumina: attenuabuntur & siccabuntur rivi aggerum. Calamus & juncus marcesceat:

7 **N**udabitur alveus rivi a fonte suo, & omnis sementis irrigua siccabitur, arefcet & non erit.

8 **E**t morebunt piscatores, & lugebunt omnes mittentes in flumen hamum, & expandentes rete super faciem aquarum emarcescent.

9 **C**onfundentur qui operabantur linum, pedentes & texentes subtilia.

10 **E**t erunt irrigua ejus saccantia: omnes qui faciebant lacunas ad capiendos pisces.

11 **S**tulti principes Taneos, sapientes consilarii Pharaonis dederunt consilium insipiens: quomodo dicetis Pharaoni: Filius sapientium ego, filius regum antiquorum?

12 **U**bi nunc sunt sapientes tui? annuntiet tibi, & indicent, quid cogitaverit Dominus exercituum super Aegyptum.

13 **S**tulti facti sunt principes Taneos, emarcuerunt principes Mempheos, deceperunt Aegyptum, angulum populorum ejus.

14 **D**ominus miscuit in medio ejus spiritum vertiginis: & errare fecerunt Aegyptum in omni opere suo, sicut errat ebrius & vomens.

15 **E**t non erit Aegypti opus, quod faciat caput & caudam incurvantem & refrænantem.

16 **I**n die illa erit Aegyptus quasi mulieres, & flu.